

[Gert Petersen]

de mange abstrakte fraser om initiativ og virkelyst og tillid og ansvarsbevidsthed og kvalitet, og hvad ved jeg, så bliver billedet egentlig ganske klart.

Regeringen vil f. eks. tage hul på noget, den kalder en skattereform. Statsministeren skjuler ikke, at målet bl. a. er at komme formuebeskatningen til livs og – hvad der er endnu vigtigere – på længere sigt, som han siger, at føre proportionalbeskatningen helt til tops, så beskatningen af den først og den sidst tjente krone bliver den samme. Ja, det vil de med de store indtægter og velhaverne i dette land sandelig være begejstrede og glade for. Her har de fået en regering, de kan bruge.

Målet er altså helt at ophæve skatteprogressionen, dvs. princippet om, at de, der har meget og tjener meget, skal yde forholdsvis mere til fællesskabet end de, der ikke har noget, og som kun tjener lidt. Det har været et grundlæggende princip i dansk skattepolitik siden århundredskiftet, og det var med knæsættelsen af dette princip, at dog en vis fundamental samfundssolidaritet blev etableret.

Jeg ved godt, at i de sidste mange år har skatteprogressionen ikke haft det så godt på grund af de mange fradrag, som især har kunnet udnyttes og er blevet udnyttet og bliver udnyttet af folk med store indtægter. Men det faktiske bodemiddel herfor er da at ophæve de fleste af disse fradrag og ikke totalt at afskaffe progressionen, selv de sidste rester af den. Det svarer til at kaste det sunde barn ud med det snavsede badevand.

Men det er nøjagtigt, hvad denne reaktionære regering stræber efter. Den vil såmænd godt nok ophæve en række fradrag, men naturligvis ikke det fradrag, der alvorligst har undergravet progressionen, nemlig rentefradraget. Nej, det vil man ikke røre ved. Samtidig vil den altså totalt afskaffe progressionen. Det betyder, at de rige ikke mere skal betale forholdsvis mere til fællesskabet end de mindre rige. Nej, det er endda for pænt sagt, for det betyder noget endnu værre. Hvis man ophæver progressionen og samtidig bevarer rentefradraget, vil skatten for alvor vende den tunge ende nedad. Så bliver resultatet, at de rige slipper forholdsvis langt billigere end de mindre velhavende.

Det er klart nok, for velhaverne, de rige i samfundet, de skal beskyttes. Efter doktrinær

reaktionær og konservativ tankegang afhænger samfundets velfærd jo af, at de rige befinder sig godt, at de er glade og tilfredse og dermed – mener man så – motiverede til at investere de samfundsmæssigt rigtige steder. Det sidste er selvsagt noget sludder. De vil investere dér, hvor det giver det størst mulige afkast, så enkelt er det, uden hensyn til, hvad der tjener samfundets interesser. Men det er nu engang den konservative, reaktionære doktrin, og mod doktriner kæmper alle fornuftige guder – hvis der findes sådanne – forgæves.

Men hvad så, når man har fået fjernet princippet om social solidaritet fra skattelovgivningen? Så skal det måske styrkes på andre områder? Naturligvis skal det ikke det. Meget kan man kritisere reaktionen for, meget kan man kritisere regeringen for, men ikke for manglende konsekvens. Statsministeren gør det helt klart, at den sociale solidaritet skal reduceres og nedbrydes over hele linjen. De store grupper, der rammes af social uret og nød, må i højere grad klare sig selv.

Denne variant af reaktionær ideologi serveres under overskriften: styrkelse af forsikringsprincippet. Hundre tusinder af arbejdsløse må imødesee en forringelse af samfundets bidrag til opretholdelsen af deres eksistens. I stedet skal lønarbejderne selv i højere grad finansiere arbejdsløshedsdagpengene. At det samtidig skal gøres sværere at få andel i disse arbejdsløshedsdagpenge med anciennitetsregler osv., er også ganske konsekvent, men det principielt nye er, at samfundet nu begynder at afvikle sit bidrag, og at byrden på arbejderklassen nu skal øges i forsikringsprincippets hellige navn.

Princippet om fuld beskæftigelse er endda indskrevet i grundloven. Man leder forgæves i grundloven efter bestemmelser om betalingsbalance eller balancen på statsfinanserne. Det er ikke omtalt. Men om retten til arbejde står faktisk at læse:

»Til fremme af almenvellet bør det tilstræbes, at enhver arbejdsduelig borger har mulighed for arbejde på vilkår, der betrygger hans tilværelse.«

Det er § 75, stk. 1, i grundloven. Indrømmet, at der kun står: »bør det tilstræbes«. Der burde selvfølgelig have stået: »skal det sikres«. Men selv ordene »bør det tilstræbes« er bemærkelsesværdige, og de giver mig an-